

KARTA PRZEDMIOTU OFEROWANEGO W SZKOLE DOKTORSKIEJ

Kod przedmiotu	4606-PS-0000000-0098	Nazwa przedmiotu	w j. polskim	Etyczne i prawne dylematy współczesności		
			w j. angielskim	Ethical and legal dilemmas of contemporary times		
Przynależność do grupy przedmiotów	przedmioty ogólne					
Koordinator przedmiotu	dr hab. Piotr Radzewicz, prof. uczelni					
Jednostka realizująca	Wydział Administracji i Nauk Społecznych	Dyscyplina/y naukowa*				
Poziom kształcenia	Kształcenie doktorantów	Semestr	letni			
Język zajęć	polski					
Forma zaliczenia:	zaliczenie na ocenę	Sumaryczna liczba godzin w semestrze	30	Sumaryczna liczba ECTS	2	
Minimalna liczba uczestników	12	Maksymalna liczba uczestników	50	Dostępność dla studentów	Tak	
Typ zajęć		Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia projektowe	Laboratorium	Seminarium
Liczba godzin zajęć	tygodniowo	2	—	—	—	—
	łącznie w semestrze	30	—	—	—	—

* nie dotyczy warsztatu badacza

1. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych. Zajęcia są adresowane do szerokiego grona słuchaczy, którzy są zainteresowani proponowaną tematyką.

2. Cele przedmiotu

Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy ze słynnymi kontrowersyjnymi sprawami (przede wszystkim sporami sądowymi), które miały doniosłe znaczenie dla życia społeczno-politycznego lub dokonywały przełomu w prawie (tzw. landmark cases). Sprawy te dotyczą najważniejszych zagadnień prawnych należących do ponadczasowych problemów ludzkości. Podczas zajęć zostanie poruszona m.in. problematyka relacji prawa i moralności, pojęcia sprawiedliwości, ograniczeń wolności i praw jednostki, odpowiedzialności etycznej i prawnej autonomicznych robotów. Podjęte zostaną także dodatkowe tematy, wybrane po konsultacjach ze studentami.

3. Treści programowe (dla każdego typu zajęć oddzielnie)

Wykład

1. W poszukiwaniu dwunastego wielbłąda: o korzyściach płynących z filozofii prawa.
2. Ustawowe bezprawie i ponadustawowe prawo. O relacji prawa i moralności na przykładzie procesów strzelców przy Murze Berlińskim.
3. Czy istnieją prawa człowieka, których ograniczać nie można? Koliduje prawo człowieka i jak sobie z nimi radzić.
4. Prawo do życia i ochrona godności człowieka na przykładzie sprawy zestrzelenia samolotu cywilnego, który został użyty do zamachu terrorystycznego.
5. Wolność człowieka. Na przykładzie sprawy dotyczącej obowiązku zapinania pasów bezpieczeństwa w samochodzie.
6. Prawo a religia. Na przykładzie sprawy dotyczącej zakazu uboju rytualnego zwierząt oraz sprawy „drukarza z Łodzi”, która dotyczyła odmowy świadczenia usług poligraficznych ze względu na tzw. sprzeciw sumienia.
7. Algorytm za kierownicą. Czy autonomiczne roboty mogą ponieść karę?
8. Sztuczna inteligencja a demokracja. Sprawa firmy Cambridge Analytica.
9. Tortury dla naszego wspólnego dobra. Czy konieczność państwa uzasadnia ograniczenia praw człowieka? Na przykładzie tzw. polskich spraw dotyczących tajnych więzień CIA i torturowania przetrzymywanych w nich więźniów.

10. Moralność publiczna i neutralność światopoglądowa państwa na przykładzie debaty sędziego Patricka Devlina z profesorem Herbertem Hartem.
11. Tematy wybrane po konsultacjach ze studentami.
Laboratorium
—

4. Efekty uczenia się			
Rodzaj efektu	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się w SD PW	Sposób weryfikacji efektów uczenia*
Wiedza			
W01	Doktorant zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji dotyczące funkcjonowania nowoczesnego społeczeństwa.	SD_W1, P8S_WK	test lub praca domowa (esej)
W02	Doktorant nabywa wiedzę na temat etycznych podstaw prawa oraz zagadnień rządów prawa, demokracji, konstytucjonalizmu, społeczeństwa obywatelskiego i praw człowieka.	SD_W1, P8S_WK	test lub praca domowa (esej)
Umiejętności			
U01	Doktorant potrafi rozpoznać wpływ decyzji prawno-politycznych władzy publicznej na funkcjonowanie jednostki w społeczeństwie i jej codzienne życiowe sprawy.	SD_U5, P8S_UK	test lub praca domowa (esej)
U02	Doktorant potrafi inicjować debatę i uczestniczyć w dyskursie naukowym dotyczącym systemów politycznych oraz głównych problemów konstytucji i praworządności.	SD_U5, P8S_UK	test lub praca domowa (esej)
Kompetencje społeczne			
K01	Doktorant jest przygotowany do skorzystania z narzędzi i procedur, które każdemu gwarantuje system demokratyczny. Zajęcia dostarczają także praktycznej wiedzy o funkcjonowaniu instytucji państwowych i zasadach rządów prawa. Doktorant nabywa kompetencje świadomego swoich praw i obowiązków obywatela, który niezależnie od wykonywanej profesji powinien rozumieć i czuć odpowiedzialność za świat, w którym realizuje swoje cele zawodowe i planuje przyszłość.	SD_K3, P8S_KO	test lub praca domowa (esej)

* dozwolone sposoby weryfikacji efektów uczenia się: egzamin; egzamin ustny; kolokwium pisemne; kolokwium ustne; ocena projektu; ocena sprawozdania; ocena raportu; ocena prezentacji; ocena aktywności w trakcie zajęć; prace domowe; test

5. Kryteria oceny
Podstawą zaliczenia przedmiotu będzie materiał omówiony podczas zajęć. Doktorant będzie mógł wybrać pisemny sprawdzian w postaci testu z pytaniami jednokrotnego wyboru albo przygotowanie eseju na jeden z tematów poruszanych podczas zajęć. Temat eseju proponuje doktorant po konsultacji z wykładowcą. W wypadku ograniczenia funkcjonowania uczelni wynikającego z pandemii COVID-19 pisemny sprawdzian będzie miał formę zdalną i zostanie przeprowadzony za pomocą formularza elektronicznego w aplikacji Microsoft Forms.

6. Literatura
<u>Literatura podstawowa:</u>

1. J. Zajadło, K. Zajdler (red.), Fascynujące ścieżki filozofii prawa, Warszawa 2021;
2. T. Pietrzykowski, Etyczne problemy prawa, Warszawa 2011;
3. J. Oniszczyk, Filozofia i teoria prawa, Warszawa 2012.

Literatura uzupełniająca:

1. Przewodnik po etyce, red. P. Singer, Warszawa 2009;
2. S. Frankowski, R. Goldman, E. Łętowska, Sąd Najwyższy USA. Prawa i wolności obywatelskie, OSCE;
3. J. Zajadło, Formuła Radbrucha. Filozofia prawa na granicy pozytywizmu prawniczego i prawa natury, Gdańsk 2001;
4. A.C. Hutchinson, Is Eating People Wrong?: Great Legal Cases and How they Shaped the World, Cambridge 2011;
5. E.E. Pollock, The Supreme Court and American Democracy. Case Studies in Judicial Review and Public Policy, London 2009.

7. Nakład pracy doktoranta niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się**

Lp.	Opis	Liczba godzin
1	Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim wynikające z planu	30
2	Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim w ramach konsultacji, egzaminów, sprawdzianów itp.	10
3	Godziny pracy samodzielnej doktoranta w ramach przygotowania do zajęć oraz opracowania sprawozdań, projektów, prezentacji, raportów, prac domowych	5
4	Godziny pracy samodzielnej doktoranta w ramach przygotowania do egzaminu, sprawdzianu, zaliczenia	15
Sumaryczny nakład pracy doktoranta		60
Liczba punktów ECTS		2

** 1 ECTS pracy = 25-30 godzin nakładu pracy doktoranta (np. 2 ECTS = 60 godzin; 4 ECTS = 110 godzin)